

Täysistunto

Torstai 11.6.2026 klo 16.00

2.2. Suullinen kysymys ennallistamissuunnitelman valmistelusta (Eerikki Viljanen kesk)

Suullinen kysymys SKT 104/2026 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys. Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.34 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa puhemies! Kansallisella ennallistamissuunnitelmalla tulee olemaan kymmenien miljardien vaikutukset maankäyttöön, maa- ja metsätalouteen, julkiseen talouteen tässä maassa. [Sanna Antikainen: Miksi edistitte sitä viime vuonna?] Tästä huolimatta hallituspuolueet ovat nyt estämässä eduskunnan osallistumisen suunnitelman valmisteluun, käsittelyyn ja hyväksymiseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskustan idea!] Valta suunnitelman valmisteluun ja EU-komissiolle toimittamiseen ollaan keskittämässä valtioneuvostolle ja etenkin ympäristöministeriölle. Kysynkin arvoisalta pääministeriltä: pidätkö todella hyväksyttävänä sitä, että kymmenien miljardien vaikutukset omaava ja tuottava suunnitelma voidaan valmistella ja saattaa voimaan ilman, että eduskunta pääsee sitä käsittelemään ennen sen voimaan saattamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.35 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeri ja ympäristöministeri voivat omalta osaltaan täydentää, mutta EU-politiikasta vastaavana en ihan tunnista tätä murhetta nyt, mikä tässä on. Meillä on normaali valtioneuvoston valmistelu käynnissä EU-lainsäädäntöön ja sen toimeenpanoon liittyen, ja siitä tullaan normaaliin tapaan käymään keskustelu eduskunnan kanssa ja informoimaan eduskuntaa ja sen valiokuntia. Eli minusta prosessihuolta tässä ei ole.

Sinänsä asia on erittäin suuri, koska EU:n hyväksymä ennallistamisohjelma on Suomelle äärettömän kallis, ja me pyrimme löytämään siihen järkevän ratkaisun sekä luontoarvojen että metsänomistajien ja suomalaisen metsien käytön näkökulmasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Vielä vastauspuheenvuoro, ympäristöministeri Multala, olkaa hyvä.

16.36 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten varmaan kysyjä hyvin tietää, niin täällä eduskunnassa on tällä hetkellä käsiteltävänä nimenomaisesti tämä laki, jonka avulla tätä prosessia ennallistamissuunnitel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2026 vp

man valmisteluun ohjataan, ja eduskunnan käsissä on nyt myös se, millä tavalla se lopputulos tulee menemään.

Kuten varmasti tiedätte ja hallitus on aiemminkin kertonut ja olen myöskin täältä sen kertonut, meidän tavoitteenamme on se, että jatkossakin tämä ennallistaminen tai luonnonhoitotyö yksityisillä mailla tapahtuu vapaaehtoisin toimin. Tämä itse suunnitelma on ennallistamisasetuksen mukaisesti toimitettava lopullisesti vasta tulevan hallituksen aikana komissiolle, mutta senkin tekemiseen varmasti myös parlamentaarisesti päästään osallistumaan.

Siitä, kuinka sitä sitten toimeenpannaan, jokainen hallitus vuorollaan päättää aina esimerkiksi budjetissa määriteltävillä määrärahoilla, kuinka paljon näihin vapaaehtoisesti tehtäviin, yksityismaillakin tapahtuviin toimiin sitten on kulloinkin osoitettavissa rahoitusta.

Korostan, että nyt olemme vasta tekemässä ja valmistelemassa luonnosta, joka aikanaan tulee lausunnoille [Puhemies koputtaa] myös laajemman porukan arvioitavaksi kuin tämän salin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.38 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nythän on kysymys siitä, että kun hallitus tätä asiaa valmistelee, niin on aivan välttämätöntä, kun näin valtava määrä ministereitä on paikalla, että jokainen teistä pitää huolen siitä, että nämä kaikki esitykset tulevat perustuslakivaliokuntaan lausunnolle. Perustuslakivaliokunta antoi eilen lausunnon, jossa nimenomaan sanotaan, että pitää kunnioittaa omaisuudensuojaa ja että kaikista asioista pitää kuulla eduskuntaa, koska se koskee meidän omaisuudensuojaa ja täysivaltaisuutta ja sitten sitä, että suomalainen metsäomaisuus kuuluu suomalaisten käsittelyyn. Sitä ei voida tällä keinoin siirtää Euroopan unionin komission haltuun. Tämä pitää pitää kirkkaana mielessä. Siksi toivonkin ministereiltä, kun te jokainen omalla sektorillanne teette tämän eteen töitä, että te kaikki sitten pidätte tämän mielessä, kun nämä esitykset, olkoot mitä tahansa, tuodaan aina viime hetkellä eduskuntaan näin juhlapäivien alla tai loman alla, esimerkiksi joulun alla tai juhannuksen alla, ja on kiire: ei ihmisten oikeuksia voi tällä keinoin polkea. Kysynkin teiltä, arvoisa pääministeri: katsotteko te sen tarkasti hallituksessanne, että tämä kiire ei ole esteenä — kun suomalaisten oikeuksia loukataan näin pahasti, että omaisuuteen käydään kiinni?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ympäristöministeri Multala, olkaa hyvä.

16.39 **Ympäristö- ja ilmastonministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen työssäni pyrkinyt aina noudattamaan eduskunnan toivomia aikatauluja, niin myös tämän osalta, ja olen tietoinen, että perustuslakivaliokunta on myös tästä lakiesityksestä antanut lausuntonsa, ja on aivan selvää, että me meidän ministeriöissämme, joissa saan toimia kahdessa, totta kai niitä perustuslakivaliokunnan huomioita noudatamme. Se on aivan selvä asia. Omaisuudensuoja on tälle hallitukselle erittäin tärkeä kysymys, ja me haluamme siitä ehdottomasti pitää kiinni ja totta kai myöskin tämän lakiesityksen osalta, joka koskee kahta asiaa: paitsi tämän ennallistamissuunnitelman prosessista päättämistä, niin ennen kaikkea luonnonarvomarkkinoita, joita tämän lakiesityksen avulla pyritään tä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2026 vp

hän maahan myöskin luomaan, koska sen avulla voimme myös saada yksityistä rahoitusta luonnonhoitotyöhön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.40 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luonnon monimuotoisuushan on meille elintärkeä asia, elinehto, ja siksi tämä ennallistamisasetus on ihan tärkeä asia sinänsä, [Jani Mäkelän välihuuto] mutta me kysymmekin täällä keskustassa, kuka tästä suunnitelman sisällöstä pääsee päättämään, ja nyt juuri kuulimme kaksi eri näkökulmaa. Eli pääministerillä oli näkemys, että kyllä me täällä eduskunnassa siitä sisällöstä pääsemme päättämään, [Vilhelm Junnilan välihuuto] mutta jos ymmärsin oikein, niin ministeri Multalalla oli erilainen näkemys. Itse asiassa tämä hallituksen esitys siitä ennallistamissuunnitelman prosessista on nimenomaan se, että se suunnitelma ei tule tänne eduskuntaan vaan valtioneuvosto itse päättää siitä sisällöstä lopullisesti. Me keskustassa toki näemme, että kansanvallan kannalta olisi äärimmäisen tärkeää tästä 10—30 miljardin euron kokonaisuudesta saada täällä eduskunnassa myös päättää. Kysynkin: olisiko mahdollista muuttaa tätä prosessia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ympäristöministeri Multala, olkaa hyvä.

16.41 **Ympäristö- ja ilmastonministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritän vielä selventää: jokainen eduskunta, joka täällä tulee istumaan siihen asti, kun ennallistamisasetuksen velvoite sinne vuoteen 2050 asti... On ensinnäkin hyvä ymmärtää, että tämä ennallistamisasetuksen ikään kuin toimeenpano-aika on erittäin pitkäaikainen. Sen vuoksi tehdään myös päivityksiä useaan otteeseen siihen ennallistamissuunnitelmaan. Nyt se ehdotettu prosessi sen suunnitelman osalta on todellakin se, [Antti Kurvinen: Kuka ne tekee ne päivitykset?] että ensin se lähtee nyt lausunnoille — tässä jossain vaiheessa, kun saamme sen siihen vaiheeseen. Sen jälkeen sen luonnoksen lähettämisestä komissiolle päättää valtioneuvosto tämän lakiesityksen mukaan, mutta se on todellakin eduskunnan käsissä täällä. Ja sitten ensimmäisestä ennallistamissuunnitelmasta tulee päättämään vasta seuraava valtioneuvosto. [Antti Kurvinen: Valtioneuvosto, ei eduskunta! Miksi ei eduskunta?]

Se, millä tavalla eduskunta pääsee mukaan tähän työhön [Hälinää — Puhemies koputtaa] — ennen kaikkea, kun tulee kysymys resursseista — on jokaisen budjetin päättämisen tai lisätalousarvion päättämisen muodossa, sillä se rahoitus, mitä valtio esimerkiksi tällä hetkelläkin laittaa ennallistamistoimiin, kuten vaikka luonnon monimuotoisuustyöhön metsissä, vesistöissä, [Puhemies koputtaa] kosteikoissa ja niin edelleen, on jo nytkin meidän valtion budjetissa olevaa rahaa. Tämä prosessi ei tule muuttumaan mihinkään. Eli budjettisuvereniteetti [Puhemies koputtaa] tulee edelleenkin säilymään eduskunnalla täysin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

16.42 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä on tosiaan valiokuntakäsittelyssä, ja kyllähän se aika selkeästi siellä todetaan, että suunnitelma ei tule tänne eduskunnan käsittelyyn. [Eduskunnasta: Ohhoh!] Sitten kun tulee lainsäädäntöä, niin sitten käsitellään, mutta suunnitelma on jo tehty, ja sillä suunnitelmalla mennään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2026 vp

Aamulla oli mahdollisuus ympäristö- ja maa- ja metsätalousvaliokunnalla kuulla [Hälinää — Puhemies koputtaa] tästä suunnitelman vaiheesta, mikä on menossa. Siellä oli myös itäiseen Suomeen tarjolla jotakin, ja se oli ennallistamista maanpuolustuksellisin perustein. Sinänsä varmaan tietysti ihan hyvä asia, mutta kun tästä rahoituksestakin vielä puhutaan, niin jos meillä ei ole ykkösmiljoonia tarjolla edes Metkaan tai näihin vapaaehtosiin suojeleuohjelmiin, niin mistä löytyvät nämä kymmenet miljardit? Ja nyt sellainen kysymys pääministerille, että kun tämä hallituksen itäisen Suomen ohjelma nyt näyttää kutistuvan lähinnä tämän itäisen Suomen ennallistamiseksi, niin millä... [Vilhelm Junnilan välihuuto] — Pyydän käyttämään puheenvuoroja, jos on jotain sanottavaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Välihuudot on sallittuja!] — Voitaisiinko edes siitä keskustella täällä salissa, vaikka muuten tämä ei tule tänne saliin keskusteluun?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ympäristöministeri Multala, olkaa hyvä.

16.44 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä voidaan ja kyllä tullaan keskustelemaan. Se on aivan selvää, että jokaista budjettia, jonka kulloinkin hallitus, valtioneuvosto, tuo tähän saliin, eduskunta käsittelee. Näin tulee olemaan myös jatkossa, ja tällä lakiesityksellä, joka koskee ennallistamis-suunnitelmaprosessia, tätä ei muuteta. Se on aivan päivänselvää, että näin tulee olemaan.

Sen totean myöskin, että tämä ennallistamisasetushan oli viime hallituskauden aikana tuolla EU:ssa päätettävänä. Muistelen, että silloin keskusta oli hallituksessa, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja pääsitte silloin vaikuttamaan siihen, millä tavalla Suomi tähän suhtautui. No, tällä hallituskaudella lopullisesti sitten ennallistamisasetus astuu voimaan, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kepu petti!] koska riittävä määränemmistö jäsenmaista sitä kannatti, vaikka Suomi sitä vastustikin. Yksi keskeinen syy siihen on se, että vaikka me haluamme luonnon monimuotoisuutta edistää valtavasti tässä maassa ja se on hallitusohjelmassakin tavoitteena, niin on arvioitu, että ennallistamisasetuksen aiheuttamat kustannukset Suomelle ovat valtavat. Sen vuoksi me nyt edelleen koko ajan vaikuttamekin EU-tasolla siihen, että näitä kustannuksia voitaisiin hillitä, [Puhemies koputtaa] ja pyrimme myös vaikuttamaan siihen, että hallinnollista taakkaa tulee mahdollisimman vähän. [Juho Eerola: Tässä tapauksessa tyhjä paperi!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.45 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on käynyt ilmeisesti sillä tavalla, että vahinko on käynyt, [Perussuomalaisten ryhmästä: Vahinko kävi!] sillä ympäristöministeri Multala ei ole informoinut pääministeriä, sillä, herra pääministeri, teidän hallituksenne on tuonut tähän taloon esityksen, jolla tämä miljardiluokan, jättimäinen, tämän vaalikauden kallein asia on siirretty pois eduskunnan toimivallasta [Perussuomalaisten ryhmästä: Teidän esitys! — Vilhelm Junnila: Keskustan kättilöimä!] ympäristöministeriön toimivaltaan ja EU-komission toimivaltaan.

Teidän hallitus, pääministeri Orpo, on tuonut tänne taloon esityksen, jota nyt runtataan ympäristövaliokunnassa läpi perussuomalaisten tuella, että ei tule eduskuntaan Suomen ennallistamissuunnitelmaa, suunnitelmaa, joka päättää Suomen peltojen tulevaisuudesta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2026 vp

[Juho Eerola: Suunnitelma, jonka te teitte!] Suomen metsien tulevaisuudesta, suomalaisen metsäteollisuuden tulevaisuudesta, vesistöjen tulevaisuudesta. Meidän perustuslakimme sanoo, että ihmisten oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista tulee säätää lailla, ja omaisuudensuojaa suojaa meidän perustuslakimme 15 §.

Herra pääministeri, miksi teidän hallituksenne, kokoomusjohtoinen hallitus, haluaa viedä nämä asiat — omaisuudensuojan, Suomen maankäytön asioista päättämisen — komissiolle ja ympäristöministeriölle pois eduskunnasta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Maa- ja metsätalousministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.46 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ennallistamisasetus kuuluu kahden artiklan kohdalta maa- ja metsätalousministeriön toimialaan, ja siksi pyysin puheenvuoroa ja myös sen takia, että kuulostaa todellakin törkeältä käsienspesulta [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] nyt tämä edustajan esittämä kysymys, kuinka tämä hallitus on tuonut tämän. Teidän ollessa hallituksessa te päätitte ennallistamisasetuksesta. [Välihuutoja] Ennallistamisasetus päätettiin teidän vahtivuorollanne, itse asiassa teidän ollessanne maa- ja metsätalousministeri. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Eli siinä mielessä voi sanoa, että yksi Suomen historian kalleimpia esityksiä, mikä EU-taholta on tulossa, on kättilöity silloin, kun keskusta on ollut hallituksessa ja vielä maa- ja metsätalousministeriön vastuullisella paikalla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kalliiksi tuli!]

Mutta nyt on meidän yhteinen tehtävämme, kaikkien puolueitten yhteinen tehtävä, tehdä tämä kansallinen toimintasuunnitelma sellaiseksi, että vuoteen 2050 mennessä varmasti kaikki puolueet kerkeävät omalta osaltaan olemaan vastuussa siitä, että nämä kustannukset olisivat kohtuullisia, jotta me suomalaisessa yhteiskunnassa pystyisimme osoittamaan [Puhemies koputtaa] luonnon monimuotoisuuden hoitamiseen rahoitusta mutta samalla [Puhemies koputtaa] tiukasti pitäen kiinni kansantalouden pärjäämisestä, metsäteollisuuden pärjäämisestä, [Puhemies koputtaa] maa- ja metsätalouden pärjäämisestä. Nämä ovat keskeisiä tavoitteita tälle hallitukselle. [Mauri Peltokangas: Erinomainen vastaus ministeriltä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. Nyt minuutti on käytetty korkojen kera.

Kysymyksen käsittely päättyi.